

УДК 658.8:659

Сімак С.В.

доктор наук з державного управління, доцент,
Таврійський національний університет імені В.І. Вернадського

Simak Sergii

Tavrida National V.I. Vernadsky University

ВПРОВАДЖЕННЯ ЕФЕКТИВНИХ МЕХАНІЗМІВ ВЗАЄМОДІЇ СТОРІН У НАЦІОНАЛЬНІЙ ІНОВАЦІЙНІЙ СИСТЕМІ

У статті визначено, що сучасний стан української економіки характеризується нерозвиненістю інноваційної діяльності, крім того, у національній інноваційній системі спостерігається значний розлад у зв'язках її елементів трикутника – державний партнер, наука та приватний бізнес. З метою усунення такого розладу необхідно створити нову основу в інноваційних відносинах, що буде забезпечувати в інноваційній сфері баланс між публічними та приватними інтересами, стане запорукою у функціонуванні ринків інновацій і підприємництва, дозволить залучати інвестиції приватних партнерів в інноваційний розвиток. Саме такою моделлю повинно стати партнерство, яке буде базуватися на трьох основних принципах: рівність, довіра, договірна свобода. Економіка України виробляє приблизно 95% від обсягів своєї продукції, яка відноситься до третього (60%) та четвертого (35%) укладів. Продукція більш високих технологічних укладів, на жаль, становить мінімальний обсяг: 4% – для п'ятого та 0,1% – для шостого укладів. Збільшення внутрішнього валового продукту України за рахунок впровадження новітніх технологій за оцінками становить лише 0,7%. Для порівняння, в країнах з розвинутою економікою ці показники досягають 60%, а в деяких державах майже 90%. Вкладення в інвестиції, які будуть визначати шляхи розвитку майбутніх десятиліть та будувати стратегію розвитку економіки, теж у своїй більшості спрямовуються в розвиток технологій нижчого третього укладу (75%), тоді як в області шостого укладу спрямовується близько 0,5% від профінансованих інвестицій. На жаль, стан справ в Україні з капітальними вкладеннями в модернізацію та технологічне переобладнання ще гірший.

Ключові слова: економіка, інновації, національна інноваційна система, продуктивні сили, проект.

Постановка проблеми. Нині у державному регулюванні національної інноваційної системи в Україні фактично не сформовані основи публічно-приватних відносин. Ця проблема є дуже актуальною та потребує негайного вирішення. Інноваційна модель розвитку економіки потребує не тільки створення адекватних стимулюючих механізмів для процесу розробки і вкористання нововведень, а й серйозної перебудови всього господарського механізму на всіх рівнях, яка впливає з необхідності ґрунтовних змін ролі та значення технічного прогресу для подальшого розвитку суспільства. Проекти публічно-приватного партнерства в інноваційній сфері, безумовно, сприяють процесам формування основ взаємовигідної взаємодії державних і приватних

партнерів. Але одночасно виникає низка додаткових ризиків під час реалізації таких проектів, основними серед яких є ускладнення в порядку реалізації, високі транзакційні видатки, можливість ризиків під час формування структур управління, невизначене відношення громадського суспільства, політичні ризики.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемам формування ефективного механізму взаємодії держави, науки та бізнесу в національній інноваційній системі значну увагу приділяють представники української та зарубіжної наукових шкіл. Визначальний внесок у розв'язання проблеми дослідження зроблено такими зарубіжними науковцями, як: Дж. Аллан, С. Афанасьєв, В. Варнавський, А. Зельднер, К. Магаріньос, О. Харт,

Х. Хем та інші. На актуальність проблеми нерозвиненості інноваційної діяльності вказують численні теоретичні дослідження вітчизняних науковців, таких як М.Ю. Авксентьєв, І.А. Брайловський, О.І. Васильєва, О.М. Головінов, А.А. Гриценко, О.О. Ляхович, В.І. Павлов, О.Е. Сімсон, О.О. Солодовник та інші. У роботах та концепціях цих учених та науковців накопичено багатий досвід аналізу цієї тематики, а також висунуто та обґрунтовано конструктивні пропозиції щодо формування ефективного механізму взаємодії держави, науки та бізнесу в національній інноваційній системі. Проте в проаналізованих роботах не тільки не враховано вітчизняну специфіку, не розкрито питання формування методології ефективного застосування таких технологій, але й абсолютно не приділено уваги моделям інноваційного розвитку країни.

Формування цілей статті. Удосконалення взаємодії держави, науки та бізнесу в національній інноваційній системі. Дослідження моделей інноваційного розвитку країни, шляхів підвищення ефективності організаційно-економічного механізму управління регіональною економікою.

Виклад основного матеріалу. Визначення поняття «національної інноваційної системи» можна знайти лише в «Концепції розвитку національної інноваційної системи», затвердженій розпорядженням Кабміну України № 680-р від 17.06.2009 р. [1]. Згідно цієї Концепції, національна інноваційна система – це сукупність законодавчих, структурних і функціональних компонентів (інституцій), які задіяні у процесі створення та застосування наукових знань та технологій і визначають правові, економічні, організаційні та соціальні умови для забезпечення інноваційного процесу.

До національної інноваційної системи включаються наступні підсистеми: державного регулювання, що складається із законодавчих, структурних і функціональних інституцій, які встановлюють та забезпечують дотримання норм, правил, вимог в інноваційній сфері та взаємодію всіх підсистем національної інноваційної системи; освіти, що складається з вищих навчальних закладів, науково-методичних і методичних установ, науково-виробничих підприємств, державних і місцевих органів управління освітою, а також навчальних закладів, які проводять підготовку, перепідготовку та підвищення кваліфікації кадрів; генерації знань, що складається з наукових установ та організацій незалежно від форми власності, які проводять наукові дослідження і розробки та створюють нові наукові знання і технології, державні наукові центри, академічні та галузеві інститути, наукові підрозділи вищих навчальних закладів, наукові та конструкторські підрозділи підприємств; інноваційної інфраструктури, що складається з виробничо-технологічної, фінансової, інформаційно-аналітичної та експертно-консалтингової складової, а також з технополісів, технологічних та наукових парків, інноваційних центрів та центрів трансферу технологій, бізнес-інкубаторів та інноваційних структур інших типів; інформаційних мереж

науково-технічної інформації, експертно-консалтингових та інжинірингових фірм, інституційних державних та приватних інвесторів; виробництва, що складається з організацій та підприємств, які виробляють інноваційну продукцію і надають послуги та (або) є споживачами технологічних інновацій.

У європейських країнах відбувається постійне розширення рамок реалізації проектів партнерства в науковій та інноваційно-інвестиційній сфері. Характерною ознакою все більшої кількості країн стає підвищений інтерес у реалізації наукових та дослідницьких проектів публічно-приватного партнерства. Проявою такого інтересу є розробки в спеціальному законодавстві у цій галузі, зростання витрат бюджету на необхідні проекти публічно-приватного партнерства, включення цих проектів в стратегічні плани розвитку інноваційної сфери.

За результатами досліджень досвіду розвинених країн у реалізації інноваційної політики за допомогою механізмів публічно-приватного партнерства необхідно зробити висновок, що кожна країна має свої особливості, але спостерігається чіткий напрямок до подальшого збільшення її впливу на реалізацію активності країни в інноваційній сфері. Науковцями доведена унікальність механізму публічно-приватного партнерства з метою стимулювання взаємодії у сферах з глибоким корінням інновацій в науці. На думку автора, важливим є і факт визнання дослідниками, що таке співробітництво – це один із найкращих інструментів для реалізації інноваційної мережі в суміжних областях науки. Одним із яскравих прикладів останнього є нанотехнології.

Світовий досвід співробітництва державного і приватного секторів в інноваційній сфері дозволяє окреслити систему ключових принципів, на основі яких формується сучасне партнерство:

- 1) реалізація різних державних важелів для розвитку інноваційних процесів, як з допомогою адміністративних мотивацій діючих інноваційних бізнесів, так і шляхом створення нових інноваційних бізнесів;
- 2) збереження управління проектом приватним партнером або спеціалізованою посередницькою організацією при сумісному фінансуванні проекту з державою;
- 3) сприяння розвитку неформального співробітництва розробників, що дозволить спростити взаємовигідний взаємообмін масивами інформації і фінансовими ресурсами;
- 4) перетворення бюджетного фінансування в каталізатор інноваційного процесу з причини можливості потенціального залучення бізнесу лише після ефективного впровадження та розвитку інноваційного проекту за державні кошти;
- 5) сприяння інноваційним кластерам, завдяки яким можливий ефективний взаємообмін кращими напрацюваннями малого і середнього бізнесу, зокрема, за участю представників держави;
- 6) удосконалення нормативно-правових актів, урахування спеціальних статусів науковців і їх організа-

ційних структур у законодавчому оформленні рішень, прямих і непрямих механізмів фінансування обміну технологіями і розвитку інфраструктури;

7) підтримка державою інноваційних підприємств завдяки бізнес-посередникам через відсутність достатнього кваліфікаційного рівня чиновників для оцінювання проектів, що подаються для розгляду, які в змозі дати об'єктивну оцінку пов'язаними з ними ризиками.

Найпоширеніша форма організації партнерства в інноваційній сфері в теперішній час полягає в оформленні взаємовідносин сторін в межах окремої програми, що реалізується на основі співробітництва приватних партнерів, дослідницьких центрів та органів держави (Австралія, Нідерланди, Франція). Подібні програми куруються (супроводжуються) органами державної влади, в той час як для оперативного управління програмами все частіше залучаються державні наукові та дослідницькі центри, вищі навчальні заклади та бізнес.

На думку автора, у багатьох розвинених країнах спостерігається постійне зростання витрат державних бюджетів на розвиток науки й технологій, що припадає на проекти публічно-приватного партнерства.

Австралія, в якій реалізовано різні схеми стимулювання публічно-приватного партнерства в сфері інновацій, є піонером формалізації підходів до співробітництва. Таке співробітництво відбувається через мережу з 90 центрів, кожен з яких, в середньому, поєднує 15 партнерів, з яких 32% підприємств, 40% університетів, 24% державних лабораторій). У більшості центрів державні та приватні партнери об'єднуються в сфері наукових досліджень або впроваджують кооперацію всередині державного сектора, поєднуючи виконавців та користувачів.

Основний напрям діяльності центрів полягає у впровадженні отриманих за допомогою досліджень результатів у соціальний та економічний розвиток через трансфер науки і заохочення комерціалізації інноваційних ідей. Наприклад, CRC-програма з річним бюджетом 148,6 мільйонів австралійських доларів, здобула визнання як ключовий інструмент реалізації інноваційних національних стратегій. Також до австралійських програм публічно-приватного партнерства відносяться Інноваційно-інвестиційний фонд, Передпосівна програма, Корпорація дослідження і розробки сільського господарства, Програма грантів і стипендій від індустріального товариства, загальний бюджет яких становить понад 303 мільйонів австралійських доларів. Показовим фактом є те, що розмір частки фінансування проектів публічно-приватного партнерства становить практично десять відсотків від загалу видатків для реалізації наукових досліджень, які різняться за цілями, механізмами та масштабами. За останні 10 років Австралія створила одну з самих потужних національних інноваційних систем завдяки різним схемам публічно-приватного партнерства в сферах науково-технічних досліджень та інноваційних упроваджень.

У розрізі нашого дослідження цікавий також досвід розвитку партнерства в США, підтвердженням ефективності якого є рівень досягнень країни в соціально-

економічному і технологічному розвитку. Запорукою досягнень, на думку автора, є той факт, що наукова діяльність розглядається з позиції природного суспільного продукту, і її розвиток визначається можливостями університетів, що оплачуються за рахунок платників податків. Основним завданням «Програми перспективних технологій» (почала свою діяльність у 1988 році) є здійснення державної підтримки з розробки (ранні стадії досліджень) перспективних технологій для спільних підприємств і консорціумів, що складаються з підприємств, наукових урядових центрів і університетів. Фактично, мета діяльності програми полягає в комерціалізації інноваційних передових технологій, які були отримані в процесі реалізації проектів науково-дослідних розробок і досліджень за допомогою механізмів публічно-приватного партнерства. В продовж своєї діяльності програма зазнавала деяких змін в зв'язку зі зміною орієнтирів стратегії розвитку наукової сфери і сфери технологій на національному рівні.

Актуальним для України є також досвід розвитку інновацій в Фінляндії, в якій в кінці минулого сторіччя було розроблено концепцію розвитку Національної системи інновацій, ключовий принцип якої полягає у створенні єдиного збалансованого механізму із застосування принципів публічно-приватного партнерства. Основа Національної системи інновацій складається з трьох основних фундаментальних позицій: національної системи освіти; інфраструктури для сприяння науковим дослідженням; набору політично-соціальних механізмів та правил, які включали низку заходів з підтримки виробництва інноваційних товарів і послуг та підвищення рівня генерування знань у вузах [2, с. 247-253].

Аналізуючи досвід Фінляндії, необхідно зробити висновок: розвиток країни відбувався не шляхом створення ієрархічної організаційної структури, а шляхом побудови організації на інституційній основі: були створені проміжні фінансові інститути та інтегровані в Національну інноваційну систему такі конструкції, які були здатні створити зовнішню мережеву систему взаємодії факторів інноваційної діяльності.

Як стверджують окремі дослідники, своїм успіхом Фінляндія в інноваційній сфері завдячує не тільки середньостроковим діям (кінець минулого сторіччя) по збільшенню розмірів фінансування наукових розробок і створення високотехнологічних галузей економіки, в тому числі інформаційно-комп'ютерних технологій. За їх твердженням, модернізація відбувалась значно довше, змінювалася політика держави в науково-технологічній галузі, були створені ефективні механізми та структури, що стимулювали інноваційну активність підприємств приватного сектора Фінляндії.

До проектів публічно-приватного партнерства в класичному розумінні в Австрії можна віднести ряд програм («Кплюс», «Кинс/Кнет», «Кристиан Доплер Лабораторис»), заснованих на засадах спільної діяльності публічних і приватних секторів з метою виконання визначеної цілі на встановленій інституційній платформі. Не зважаючи на не значку частку програм

публічно-приватного партнерства (менше трьох відсотків від всього бюджету на науково-технічні розробки), австрійські фахівці стверджують, що інноваційні проекти публічно-приватного партнерства в австрійській національно-інвестиційній системі мають значення багато більше частки витрат на їх програми. Мета програми центрів компетенцій «Кплюс» з бюджетом 24 мільйонів євро полягає у подоланні розривів між фундаментальними дослідженнями, які проводять університети, та представниками промисловості. Починаючи з кінця 90-х років минулого століття, ця програма є центральним елементом інноваційної політики країни та здійснює підтримку дослідних центрів, які відбираються за конкурсом. Проекти публічно-приватного партнерства у рамках програми «Кристиан Доплер Лабораторис» з бюджетом 4 мільйони євро направлені на організацію наукових досліджень для задоволення інтересів приватних партнерів співробітництва. Метою програми «Кинс/Кнет» (бюджет 12 мільйонів євро) є створення технологічних кластерів, які будуть конкурентоспроможними у світі, за допомогою об'єднання на основі довгострокової співпраці потенціалів приватного бізнесу, інститутської науки та розробок дослідницьких організацій.

В Європейському союзі в 2007-2008 роках з використанням механізмів публічно-приватного партнерства почали реалізовуватись наступні програми та проекти: Фонд розподілу фінансових ризиків з метою запровадження інвестиційної схеми фінансування державних та приватних партнерів у сфері «Research and Development», які розповсюджувалися на діяльність публічно-приватних партнерств, спільних підприємств, корпорацій, науково-дослідних інститутів, університетів, наукових та технологічних парків; Європейська рада із досліджень, до складу якої ввійшли представники бізнесу та науки з метою стимулювання і фінансування наукових знань. Ключовою тезою при створенні цього проекту було запровадження інвестування від нижньої ланки, замість розповсюдженої практики фінансування зверху, це дозволило сформулювати, направлену на найновіші та найперспективніші технологічні напрямки з набагато більшою гнучкою системою орієнтації досліджень; Європейський інститут інновацій та технологій для стимулювання співробітництва, в результаті чого було створено партнерський союз «Співтовариство знань та інновацій» за участю представників бізнесу, вищої освіти та науково-дослідних інститутів [3, с. 224-226].

Потужний імпульс публічно-приватному партнерству в сфері інновацій ЄС дала Лісабонська стратегія Європейського Союзу (в подальшому переросла в Стратегію Європейського Союзу – 2020), яка висунула на передній план інноваційний та інтеграційний імператив розвитку, крім того, було розгорнуто дослідницькі проекти публічно-приватного партнерства, які частково фінансувались із бюджетів рамкових програм Європейського Союзу. У зазначених спільних європейських проектах публічно-приватного партнерства

цілями, насамперед, є: сталий розвиток, екологічна безпека, добробут суспільства.

Розвиток партнерства у інноваційній сфері віднесено до «Флагманської ініціативи Інноваційного Союзу до 2020 року» [4, с. 2]. Ця ініціатива розроблена з метою підвищення конкурентоспроможності Європи на світовому ринку в умовах дефіциту публічних фінансів та вирішення багатьох соціальних проблем, зміни клімату, енергетики, недостачі ресурсів, демографічних змін. Ініціатива передбачає проведення стратегічно послідовної та комплексної рамкової політики, спрямованої на стимулювання інноваційної діяльності. Значну увагу в ній надається підтримці інноваційного підприємництва та бізнес інвестиціям у дослідження і розробки. При цьому наголошується на ролі держави у: фінансуванні фундаментальної науки, пріоритетних, зокрема соціально-важливих, її напрямів; державно-приватному партнерстві для мобілізації інвестування з приватного сектора; використанні податкових важелів для розвитку інноваційного підприємництва. У Ініціативі підкреслюється, що партнерство в інноваційній сфері – нова концепція, тому вона буде запроваджена в рамках експериментального Європейського інноваційного партнерства для перевірки її економічної вигідності, калібрування балансу інтересів партнерів, забезпечення ефективності управління всередині партнерств.

Прийнятий Єврокомісією в кінці 2008 р. «План відновлення економіки Європи» передбачається реалізація низки важливих дослідницьких та інноваційних проектів публічно-приватного партнерства в основних галузях економіки: «Енергоефективні будівлі» – проект у будівельній галузі, створений з метою розроблення екологічних матеріалів і технологій; бюджет проекту 1 мільярд Євро; «Зелені автомобілі» – проект в автомобілебудівній галузі, спрямований на реалізацію досліджень і розробку новітніх технологій у забезпеченні екобезпеки в транспортній сфері з бюджетом 5 мільярдів Євро; «Фабрики майбутнього» проект в обробній галузі з бюджетом більше 1 мільярда Євро, створений з метою впровадити сучасні технології, процеси і матеріали в діяльності малих та середніх підприємств для пом'якшення наслідків, які завдає глобальна конкуренція.

Зазначені проекти фінансуються за рахунки бюджетів Європейського Союзу, коштів європейських банків та промислових компаній і повинні закласти основу оновленій Лісабонській стратегії (Стратегія Європейського Союзу – 2020). У результаті спеціальними дорадчими групами було започатковано діалог між об'єднаними європейськими органами та представниками бізнесу, створено асоціації з промисловими підприємствами та науково-дослідними організаціями. Фінансування витрат на реалізацію дослідних програм планується поділити порівну серед державних інституцій і представниками бізнесу.

Дослідження світового досвіду і практики та дослідження праць вітчизняних науковців дозволяє виділити наступні напрями розвитку організаційно-правових форм публічно-приватного партнерства в інноваційній

сфері: у стратегічному партнерстві, насамперед, для розробки стратегічної інноваційної політики, включаючи приватні та публічні інтереси, наприклад, французький Керівний комітет з інноваційної стратегії та національних досліджень, створеного з представниками державних та приватних сфер; у науковому партнерстві (некомерційному партнерстві) в наступних сферах: доконкурентні дослідження, освіта та підвищення кваліфікацій, у створенні спеціальних служб з оцінювання конкурентоспроможності дослідження, наприклад французький Центр досліджень, шведські Центри компетенції; у партнерстві із технологічних трансферів (комерційному партнерстві із інноваційною метою на базі вищих учбових закладів, наукових та дослідних організацій), тобто співробітництво державних наукових установ, які вкладають свої інтелектуальні права, та приватних інвесторів, які входять в таке партнерство із фінансуванням та прогресивним управлінням. Наприклад, австрійські програми: Кей-інд, Кей-нет, Центр компетенції із удосконалення технології, бельгійська програма START; у фінансовому партнерстві: венчурні та різні спільні фонди фінансування публічно-приватних проєктів, партнерські проєкти фінансування; у партнерстві в кластерній ініціативі (інноваційні поліси, парки, центри), які отримали широке розповсюдження в переважній більшості країн Європи, таких як Франція, Австрія, Німеччина, Бельгія, а базою для такого співробітництва стали університетські майданчики та наукові і освітянські центри [3, с. 225].

Світова економіка, за своєю суттю, вже вступила в черговий етап науково-технічної революції, який характеризується поширенням шостого технологічного укладу. Ключові напрями шостого укладу формуються в галузі біотехнології, систем штучних інтелектів, глобальних інформаційних мережах, безвідходних, екологічно чистих технологій, композитних матеріалів, кераміки нового покоління, інтелектуальних продуктів. До шостого технологічного укладу, крім того, відносяться базисні промислові технології, які направлені на відтворення і функціонування громадського капіталу, держуправління та правового порядку.

Згідно з оцінкою відомих учених, наша країна сьогодні знаходиться зараз на етапі переходу з чинного (п'ятий технологічний уклад) до нового (шостий технологічний уклад), або, іншими словами, низхідна довга хвиля циклу Кондратьєва змінюється висхідною хвилею нового.

На думку автора, одним із пріоритетних завдань інтеграції України до сучасних світових процесів є розвиток публічно-приватного партнерства в інноваційній сфері. В свою чергу, вирішення питання реформування інноваційного законодавства потребує системних і комплексних підходів. Позитивним є той факт, що Кабінетом Міністрів України було підписано розпорядження «Про схвалення Концепції реформування державної політики в інноваційній сфері» № 691-р від 10.09.2012 року, реалізація якої передбачає визначення механізму партнерства в інноваційній

сфері, а також комерціалізації науково-технічних розробок і винаходів.

Автор дослідження погоджується з думкою вітчизняних науковців, які розглядають партнерство в інноваційній сфері як систему відносин між складовими: державою (територіальною громадою), наукою (суб'єктами наукової та науково-технічної діяльності) та суб'єктами підприємництва (що здійснюють виробництво інноваційної продукції та приватні інвестиції в інноваційну сферу) з утворенням складних інфраструктурних зв'язків та гібридних організаційно-інституціональних форм, що сприяють активізації досліджень та поширенню інновацій. Виділення науки як окремих елементів партнерства демонструє тенденцію до її автономізації як сектору генерації знань та підвищення її значення і впливу на суспільні відносини в інноваційній і дослідницькій сфері.

Крім особливостей в елементній структурі партнерства, характерними є і самі відносини. Вони не мають чіткої вертикальної або чіткої горизонтальної спрямованості. Система зв'язків є складнішою, а вертикальні і горизонтальні начала гармонійно доповнюють один одного. Якщо в традиційній моделі відносин в інноваційній сфері можна було провести чітке розмежування відносин із державного управління (при реалізації політики в інноваційній сфері, при визначенні пріоритетних напрямів інноваційної та науково-технічної діяльності, при формуванні і фінансуванні державних програм) і приватних відносин (з комерціалізації інновацій, трансферу технологій тощо), то у відносинах партнерства таке розмежування взагалі недоречне. У партнерських відносинах суб'єкти беруть рівноправну участь і в обранні стратегії інноваційного розвитку, і у формуванні інноваційної політики, і у визначенні пріоритетів. Ця сфера перестає бути прерогативою державного управління, державної влади. З іншого боку, держава починає активно залучатися до комерційних інноваційних проєктів, створювати спільно із суб'єктами приватного права інноваційну інфраструктуру, фонди фінансування інноваційної діяльності.

Висновки. Відсутність чіткої сформованої національної стратегії інноваційної сфери, недосконалість нормативно-правової бази щодо стимулів наукової, інноваційної та технічної діяльності, недостатність законодавчої основи публічно-приватного партнерства, нерозвиненість інноваційної інфраструктурної структури і, майже, нерозвинене мале інноваційне підприємництво, практично, унеможливує прискорення розвитку інноваційних систем на національному рівні.

Інноваційна модель розвитку економіки потребує не тільки створення адекватних стимулюючих механізмів для процесу розробки і використання нововведень, а й серйозної перебудови всього господарського механізму на всіх рівнях, яка випливає з необхідності ґрунтовних змін ролі та значення технічного прогресу для подальшого розвитку суспільства. На підставі проведеного дослідження автором пропонується розробити модель інноваційного розвитку країни із

використанням інструментів та механізмів публічно-приватного партнерства для створення умов розвитку перспективних галузей 6-го технологічного укладу, основи яких на теперішній час закладені, а процес активізації їх повинен відбуватись, в першу чергу, на

регіональних або міжрегіональних рівнях в форматі пілотного проекту. А вже після оцінки ефекту від реалізації пілотних проектів, згодом можна розширювати досвід позитивних проектів на впровадження іншим регіонами та галузями економіки.

Список літератури:

1. «Концепції розвитку національної інноваційної системи», затвердженої розпорядженням Кабміну України № 680-р від 17.06.2009 р. -Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 червня 2009 р. № 680-р. URL: <https://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/680-2009-%D1%80> (дата звернення 24.05.2019).
2. Сімак С.В. Інституційний розвиток публічно-приватного партнерства: теорія, методологія, механізми державного управління: Монографія / Сімак С.В. – Київ: АМУ, 2016. 392 с.
3. Сімсон О. Державно-приватне партнерство в інноваційній сфері / О. Сімсон // Вісник Академії правових наук України. 2011. № 4. С. 222–230. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=vapny_2011_4_24 (дата звернення 23.05.2019).
4. Albert N. Public / Albert N. Link ; Private Partnerships Innovation Strategies and Policy Alternatives. – N.-Y. : Springer Science + Business Media, Inc., 2006. P. 2.

References:

1. Kontseptsiya rozvytku natsionalnoi inovatsiynoi systemy [Concepts of the development of the national innovation system]. – Rozporydzheny Kabinetu Ministriv Ukrainy dd 17.06.2009 No. 680-p. Available at: <https://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/680-2009-%D1%80> (accessed 24.05.2019).
2. Simak S.V. (2016) Institutsiyniy rozvytok publichno-prevatnogo partnerstva: teotiya, metodologiya, mehanizmy derzhavnogo upravlinnya: Monographiya [Institutional development of public-private partnership: theory, methodology, mechanisms of public administration: monograph]. Kiyv. AMU, 392 p.
3. Simson O. (2011) Derzhavno-pryvatne partnerstvo v innovatsiyniy sferi [Public-private partnership in the innovation sphere]. Kyiv. Vysnik Akademii pravovyh nauk # 4, P. 222-230. Available at: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=vapny_2011_4_24 (accessed 23.05.2019).
4. Albert N. (2006) Public / Albert N. Link ; Private Partnerships Innovation Strategies and Policy Alternatives. – N.-Y. : Springer Science + Business Media, Inc., P. 2.

ВНЕДРЕНИЕ ЭФФЕКТИВНЫХ МЕХАНИЗМОВ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ СТОРОН В НАЦИОНАЛЬНОЙ ИННОВАЦИОННОЙ СИСТЕМЕ

В статье определено, что современное состояние украинской экономики характеризуется неразвитостью инновационной деятельности, кроме того, в национальной инновационной системе наблюдается значительное расстройство в связях ее элементов треугольника – государственный партнер, наука и частный бизнес. С целью устранения такого расстройства необходимо создать новую основу в инновационных отношениях, будет обеспечивать в инновационной сфере баланс между публичными и частными интересами, станет залогом в функционировании рынков инноваций и предпринимательства, позволит привлечь инвестиции частных партнеров в инновационное развитие. Инновационная модель развития экономики требует не только создания адекватных стимулирующих механизмов для процесса разработки и использования нововведений, но и серьезной перестройки всего хозяйственного механизма на всех уровнях, которая вытекает из необходимости фундаментальных изменений роли и значения технического прогресса для дальнейшего развития общества. На основании проведенного исследования автором предлагается разработать модель инновационного развития страны с использованием инструментов и механизмов партнерства для создания условий развития перспективных отраслей 6-го технологического уклада, основы которых в настоящее время заложены, а процесс активизации их должен происходить, в первую очередь, на региональных или межрегиональных уровнях в формате пилотного проекта. А уже после оценки эффекта от реализации пилотных проектов впоследствии можно расширять опыт положительных проектов для внедрения другим регионам и отраслям экономики.

Ключевые слова: экономика, инновации, национальная инновационная система, производительные силы, проект.

IMPLEMENT EFFECTIVE MECHANISMS OF INTERACTION PARTIES IN NATIONAL INNOVATIVE SYSTEM

The article states that the current state of the Ukrainian economy is characterized by the underdevelopment of innovation, besides in the national innovation system there is a significant disruption in the connections of its elements of the triangle - the public partner, science and private business. In order to eliminate such a disorder, it is necessary to create a new basis in innovation relations, will provide in the innovation sphere a balance between public and private interests, will become a pledge in the functioning of innovation and entrepreneurship markets, will allow attracting investments by private partners in innovative development. An innovative model of economic development requires not only creating adequate incentive mechanisms for the process of developing and using innovations, but also a serious restructuring of the entire economic mechanism at all levels, which arises from the need for fundamental changes in the role and importance of technological progress for the further development of society. Based on the study, the author proposes to develop a model of innovative development of the country using the tools and mechanisms of partnership to create conditions for the development of promising sectors of the 6th technological order, the foundations of which are currently laid, and the process of their activation should occur; first of all, at regional or interregional levels in a pilot project format. And after assessing the effect of the implementation of pilot projects, you can later expand the experience of positive projects for implementation to other regions and sectors of the economy. The study of world experience and practice and research of the works of domestic scientists allows us to highlight the following directions of development of organizational and legal forms of partnership in the innovation sphere: strategic partnership, first of all, for the development of strategic innovation policy, including private and public interests, for example, the French Guideline Committee on Innovation Strategy and National Studies, created with representatives of public and private spheres; in a scientific partnership in the following areas: pre-competitive research, education and qualifications, in the creation of special services for assessing the competitiveness of the study, for example, the French Center for Research, Swedish Competence Centers; in partnership with technology transfer, that is, the cooperation of state-owned research institutions that invest their intellectual property rights and private investors that are part of such a partnership with funding and progressive management.

Key words: *economy, innovation, national innovation system, productive forces, project.*